

DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE

A magyarországi nagy- és kistőzsdetulajdonosok szakközlönye és értesítője.

A DOHÁNYGYÁRTÁS, ELADÁS, VALAMINT A HOZZÁTARTOZÓ CIKKEK SZAKKÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

Kiadótulajdonos és felelős szerkesztő

HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI., Eötvös-utca 5.

hová az előfizetési összegek, valamint a kéziratok küldendők.

TARTALOM: Az új szövetség célja. — A nagyárusok elárúsítási províziója. — Vegyes hírek. — Szerkesztői üzenetek.

Az új szövetség céljai.

Azok a célok, melyeket az új, belügyminiszter által jóváhagyott trafikos szövetség maga elé tűzött, hogy tagjainak existenciáját megkönnyítse és lehetővé tegye, már ismeretesebb s ennél fogva nem is lenne szükséges, hogy róluk itt újlag említést tegyünk. Minthogy azonban az új szövetség teljesen kész programmal lép a nyilvánosság elé, miután el van szánva, hogy ezt a feladatát pontról-pontra végre fogja hajtani, helyénvalónak tartjuk a szövetség működésének megkezdésekor munkaprogramját közölni.

1. A szövetség tagjai kívánják a kistőzsde elkülönítését a nagyárudáktól, még pedig oly módon, hogy kizárólag és egyedül csak a nagytrafikos legyen feljogosítva dohánytermékeket a kisárusoknak eladni.

2. Vidéki nagyárusok ne árusítsák a dohányt ugyanabban a helyiségben, ahol más árukat tart.

3. A vidéki nagyárusok köteleztessenek olyan nagyságu raktár tartására, hogy bármikor képesek legyenek a kistrafikosoknak árukat kiszolgáltatni.

4. Rendszeres szabályrendelet dolgoztassék ki, amely a kistrafikosok üzleti üzemét megálapítsa. Így példának okáért állapíttassék meg, hogy a kistrafikosok oly gyakran, ahányszor csak szükséges, tehet bevásárlást, továbbá, hogy a szivarok kiadása, szín és gyártmány tekintében, vegyesen történjék.

5. A szivar, dohány és cigaretta engrosárai szüntessenek meg, az anyagot szállítsák detailáron,

12 százalékos provízió átlagos levonása mellett a kisárusítók javára.

6. A pénzügyőrőség valamely trafikban csak az esetben tarthasson vizsgálatot, ha az ellenfeljelentés érkezett. Minthogy kizárólag a trafikos érdekében áll, hogy lehetőleg komplett raktára legyen, a revízióknak semmi értelme sincs, minthogy a trafikok száma rendkívül nagy.

7. Az ugynevezett bérfizetés szűnjék meg teljesen, minthogy a megadóztatás ezen neme csupán régi gyakorlaton alapul s jelenleg már elavult.

8. Új tőzsdeengedélyek kiadása szüneteljen mindaddig, míg a főváros kellően meg nem nagyobbodik.

9. Ha egy trafik eladatik, kimutatandó és a hatóság által szorgosan megvizsgálandó, vajjon az új tulajdonos erkölcsi tekintetben nem esik-e kifogás alá.

10. Rokkantsági pénztár felállítása állami költségen vagy állami támogatás segítségével.

Ez az a munkaterv, melyet a szövetség megvalósítás céljából feladatául tűz ki. Ezt a tiz pontot meg kell valósítani, ha a trafikosi pályát komoly kenyérkeresetnek akarjuk tekinteni.

Már látjuk a gáncsolókat és az ugynevezett szakértőket, amint hirtelenül csóválják a fejüket. Hogyan? A trafikosok, ezek a tehetetlen ügyefogyott emberek ilyen programot akarnak megvalósítani! Így beszélnek a nagyzolók és mindazok az emberek, akik véletlenül az elárúsítási intézmény szolgálatába jutottak, miután másutt hajó-

törést szenvedtek. De ugyanigy beszélnek a nagytrafikosok is, akiknek a kisárusokról a legbolondabb véleményük van, mert az ő szemükben a kistrafikos, aki hozzájuk van utasítva, semmit sem számít. Azonban az két különböző dolog, hogy valaki valakihez oda van utasítva vagy valakire rá van utalva. Könnyen bebizonyítható, hogy a fővárosban a kisárusra sürgős szükség van, míg a nagytrafikos könnyen nélkülözhető.

Csak arra az időre vártunk, amikor a kistrafikosoknak saját szövetségük lesz, mikor mint jogi személy képesek lesznek a nyilvánosság összes faktorait igénybe venni, ha jogaik védelméről lesz szó. S ennek meg kell történnie. Ma már megszűnt a gyámkodás, amelyet mindenki arrogált magának, ha a kisárusokkal való rendelkezésről volt szó. Ma már a trafikosok ne számítsanak azok kegyére, protekciójára és jóindulatára, akik azt hiszik, hogy ők törvényen kívül állnak. Manapság csak a törvény és a jog irányadó és jaj azoknak, akik olyan uralmat akarnak gyakorolni, amelynek sohasem volt jogosultsága.

Természetesen a szövetség csak úgy válhat hatalmassá és befolyásossá, ha tagjainak száma minél nagyobb. Ilyképen tehát minden egyes trafikoson mulik a munkaprogramm minél gyorsabb megvalósítása. Alig hisszük, hogy saját érdekük felismerése és belátása nem fog minden egyes trafikost arra indítani, hogy a szövetséghez lelkesedéssel csatlakozzék. Hiszen az egyenesen kétségbeejtő volna, hogyha mindegyik nem volna áthatva a dolog komolyságától és mindent szívesen nem kockáztatnának, hogy azt győzelemre segítsék. Ha a dohányárusok megfelelő existenciát akarnak fáradságuk és munkájuk fejében, ha szabadok akarnak lenni s nem szolgák, ha mint minden egyéb pályáju emberek munkájukért ellenszolgáltatást akarnak és nem koldusalamizsnát, akkor tudni fogják, hogy mi a teendőjük. Az alkalom megvan, aki fel nem használja, az megérdemli sorsát.

A nagyárusok elárusítási províziója.

Valaki a miniszter kegyelméből vagy valamely személyiséghez fűződő rokonai vonatkozásai folytán, akinek protekciója ér valamit egy nagytrafik engedélyét elnyeri. A sok pályázó közül, akiknek természetesen mindegyiküknek megvan a maga protektora, természe-

tesen csak egyet érhet az a kétes szerencse, hogy a nagytrafik vezetésével megbízatik. Most már a szerencsés halandó nagytrafikos. Csak most kezd el számolni. Ceruzát vesz kezébe és ír: Elárusítási provízióm évenként 18000 koronára rug, a , mi az ördög, hiszen a költségszámla évenként 28000 korona, honnan az ördögből vegyem a különbözetet. Várjunk csak! Hiszen van nekem egy kistőzsdém is. Ez a kistrafik kell, hogy évenként legalább 30000 koronát jövedelmezzen nekem, minthogy abban sok mellékcikket is árusítok. Most már megvan a számadás, csak hogy egy kis tévedés van benne, t. i. ebben a tételben tévedett. A kistrafiknak meg kell hoznia ezt a hasznot, így szól magában az új nagytrafikos. Hiszen valamikor hallotta, hogy a nagytrafikos mindenható, hogy jó és rossz, szép és csunya szivarok vannak és hogy ő mint nagyárus, természetesen a legszebbet maga részére tarthatja meg és a rosszat a hozzá utalt kisárusoknak adhatja. Téved ugyan, mert ez a tiltott manipuláció sem alkalmas arra, hogy sorsán légyegesen lendítsen, mert neki hiányzik a tulajdonképeni haszon, azon az üzleten való haszon, amelyben nagy tőkéje van befektetve, és amely évenként milliókra menő forgalmat ér el.

S ez az üzlet semmit sem jövedelmez.

S a milliók egyetlen fillér hasznot sem hajtanak.

S a kicsiny apró kis üzletnek kell meghoznia. Százakra menő szegény ember keserüli ezt meg, mert a nagytrafikos, aki nem ért a számíthatóhoz, úgy akarja vagy mert jelenleg más lehetőséget nem ismer.

Miért nem követelitek nagytrafikos urak a hasznot azoktól, akik nektek az engedélyt adták a dohánytermékek elárusítására? Hiszen a dohányjövédék gazdag és a dohánygyedáráságnál egyáltalán nem jön számba, vajjon nektek 500 nagytrafikosnak $1\frac{1}{2}$ —2 millióval több honoráriumot adnak, mint jelenleg. Mert mellékesen mondva, különféle körülmények ezt az összeget, amelyet a kincstárnak fizetnie kellene még jelentékenyen csökkentenék.

57 év óta áll fenn hazánkban a dohánygyedárúság és a nagyárusok intézménye is. De mintegy egy negyedszázaddal ezelőttig alig volt az országban nagytrafikos, aki az engros elárusítás províziójából meg nem élt volna. Csak az utóbbi 25 év hozott e körülményekre nézve ily változást létre. Akárhány pályázatot tüztek ki megüresedett nagytrafikok betöltésére, minden alkalommal u. n. „Vállalkozók“ ajánlatai érkeztek be, amelyek a províziót beszorították, amennyiben ugyanis ők egészen más árukat vettek kombinációba, amelyek a hasznot meghozzák. Ezáltal a nagytrafik egészen más valami lett, mint ami eredetileg volt. A nagytrafikok mai tulajdonosai azt kereskedői eljárásnak nevezik, ha a hozzájuk utalt kistrafikosoktól egy doboz világos Trabuco-szivart megvonnak és saját detailüzletükben árusítják. Azt hiszik, hogy ők kereskedők, ha üzletükben az összes kézműárukat tartják, vagy a hozzájuk utalt kistrafikosokat kényszerítik, hogy ezeket az árukat náluk vásárolják, ilyesmi régebbi időben sohasem fordult elő. A nagytrafikos arra törekedett, hogy eláru-

sítási proviziójának felemelését érje el, ami gyakran meg is történt. A főváros összes nagyárudái együttesen nem értek kistözsdékben oly nagy forgalmat, mint aminő egyetlen nagytrafiké. Sokkal lelkiismeretesebbek és büszkébbek voltak, mintsem hogy a szegény kisárusokkal konkurráljanak. Ami pedig a miniszteriumot illeti, az sohasem egyezett volna bele, hogy a nagytrafikos valami egyéb legyen, mint közvetítők, akiknek feladata volt az árukat a dohányraktárból elhozatni, hogy a kisárusoknak tovább adhassák.

A nagytrafikosoknak van szövetségük. A mi intencióink szerint, amelyektől vezérelve ezt a szövetséget alapítottuk, e szövetségnek első és legfontosabb feladatául kellene tekintenie a nagyárusok proviziójának felemelését. Különös módon a szövetség még hajlandóságot sem mutat ennek a tárgynak még érintésére sem. Mi értjük ezt. Minthogy a szövetség élén álló nagyárusok jövedelmükkel teljessen meg vannak elégedve, mint-hogy a legjobb kistözsdék az övéik, tehát a mai állapoton nem akarnak változtatni. Egészben véve azonban a nagytrafikosok viszonyai ezekre az állapotokra való tekintettel nagyon silányak. Mint mindenütt, itt is a nagyok nyereszkednek, a kicsinyek pedig károsodnak.

A provizióviszonyok javítása kétségtelenül várható, ha a nagyárusok testületileg fogják követelni. Illetékes helyen jól tudják, hogy a nagytrafikosok a csekély proviziókból semmiesetre sem tudnak megélni és sohasem voltak szűkkeblűek ennek beismerésében, ha a körülmények világosan mellette szólnak. Természetesen a miniszterium abba bele nem mehet, hogy valakinek, aki csekély provizió mellett vállalkozott az üzlet vezetésére, provizióját már rövid idő elteltével felemelje. Mi magunk sem helyeselnők ezt, mert kellemetlen következményekre vezetne. De a nagytrafikosok összességének kell gondoskodnia arról, hogy a tényállás megváltozzék. Mert végre is ezen ügygyel a kisárusok egy főérdeke függ össze és minthogy ezek boldogulásukban akadályoztatnak, valaminek történnie kell, ami javulást idéz elő. A nagytrafikosok kötelessége sürgősen munkához látni és változást teremteni.

Vegyes hírek.

Egyiptomi cigaretták. Németországban minduntalan felvetik a kérdést, hogy az „egyiptomi cigaretta“ megjelölés tulajdonképpen mit is jelent. Jobb ügyszó méltó szörszálhasogatással tárgyalják ezt a kérdést, amelyet a hatóságnak is meg kell oldania. Hiszen természetesen azt kellene föltenni, hogy azok a cigaretták, amelyeket Egyiptomban gyártanak, nevezhetők egyiptomi cigarettáknak. Mégsem áll így a dolog. Épen-séggel azok a cigaretták, amelyeket Egyiptomban készítenek, nem egyiptomiak, minthogy sem a dohány, sem a papíros nem egyiptomi eredetűek. Hogy pedig a cigaretta alakja vagy az ize jogosít az elnevezésre, az szintén abszurdum. A mi véleményünk szerint a hatóság részéről használt elnevezés alapjául csakis az áru eredete

szolgálhat. Ha a cigaretták Kairóban készültek, akkor egyiptomi, ha pedig Drezdában gyártottak, akkor német cigaretták. A külsőnek, a minőségnek, az íznek, mindennek az eredetnek semmi köze, hacsak szándékosan nem használnak hamis elnevezést, hogy a cigaretta értékét emeljék.

Rossz szivarok. Egy trafikosztól a következő levelet kaptuk: „Tisztelt Szerkesztőség! Lapjának legutóbbi számában nagy érdeklődéssel olvastam, hogy milyen módon jutunk mi fővárosi trafikosok a rossz szivarokhoz. Én is közvetlenül karácsony előtt kaptam 1000 Britanica-szivat, amelyek nemcsak olyan erősen vannak sodorva, mintha kőből volnának, hanem amelyek formára és színre sem egyformák s azonkívül a fedőlapjuk is meg van repedezve. Hogyan lehet az ilyesmit eladni! A szivar jelenleg három éves s a flumei gyárból ered. Kiváncsi vagyok, vajjon a nagyárusnak a kistrifikájában is ilyen szivar kapható-e. Továbbá sok a panasz a Regalitas ellen. Egy 18 filléres szivarnak már mégis csak valamivel jobbnak kellene lennie, azt mondják az urak: nem volna-e lehetséges, hogy a főváros részére jobb szivarokat készítsenek?“ (Nem, az lehetetlen s egyébként nem is volna rendjén. A szerk.)

A férfi és női ipari alkalmazottak munkaképességéről tanulságos képet nyújt az a statisztika, melyet a barmeni „Kereskedelmi Alkalmazottak Betegpénztára“ ad közre. Összehasonlítva a férfialkalmazottak megbetegedéseinek számát a női alkalmazottakéival, az utóbbiak tekintetében kedvezőtlen eredmény áll elő. Az 1906. évben mintegy 33%-a a női alkalmazottaknak betegedett meg, míg a férfiak közül 27%. Az egyes betegségek tartama átlag a női alkalmazottaknál körülbelül 23 napra, a férfiaknál körülbelül 14½ napra terjedt. Azaz, egy-egy nőre körülbelül 7%, és egy-egy férfira 4 fizetett betegnap esett. Mindenesetre bizonyítéka annak, hogy a női szervezet a kereskedelmi munka fáradalmait még távolról sem képes úgy elviselni, mint a férfi. Ugyáltszik, hogy ez a relatív gyöngeség és ennek tudata oka annak, hogy a női alkalmazottak mindinkább több különös követeléssel lépnek a főnökök elé. Ezen követelések teljesítése egybevetve a betegnapok nagyobb számával eredményezi, hogy a női alkalmazottak, az alacsony munkabérek dacára, drágábbak, mint a férfimunkaerő.

Az ópiumszívás meggátolására Khinában, miként már több ízben hírdült, szigorú rendszabályok alkalmaztatnak. Legutóbb a császárné meglehetősen drasztikus rendeletet bocsátott ki számos palotájának lakói számára. Három hónapi határidőt ad nekik, hogy ezalatt az ópiumszívásról leszokjanak. Aki ezen idő eltelte után is hódol ennek az élvezetnek, az „súlyos virgácsal 100 ütést kap“ és a palotából száműzetik. A kormány az ópium forgalmának — úgy a belföldinek, mint az indiainak — nagyságát lehetőleg pontosan megállapítani törekszik és az ezen árucikre felállított elárúsítási egyedáruság által a fogyasztásnak szisztematikus csökkentését előidézni igyekszik. Így pl. az idej nagy őszi ünnepélyek alkalmával Hangtsonban, Tsekiang khinai

tartomány fővárosában, az ópiumpipákat ünnepélyesen elégették. A népességnek az ópiuméra kimúltán érzett öröme impozáns megnyilatkozást követett, ünnepélyes aktust, amely a népnek a szenvedély bénító hatása alóli végleges felszabadulását jelképezze. Néhány héttel megelőzőleg a város összes ópiumbarlangjait becsukták; mindazokat a tárgyakat, amelyek a szenvedély gyakorlására szolgáltak, gondosan összegyűjtötték és az őszi ünnep napján beláthatatlan embertömeg gyülekezett a városháztérre. Egy magaslaton, hogy az ünnepies aktus a város minden részéből látható legyen, ópiumpipákból két piramist építettek. Az ünnepség színhelye körül óriási piros zászlókat tűztek ki. Az összegyűjtött dohányzószeret két nagy rakást alkottak, melynek magassága körülbelül 7 láb, átmérője pedig 6 láb volt. A pipák csomókba voltak összekötve s mintegy 10000 drb volt a pusztulásnak szánva. Egyenruhás diákok vonultak ki zászlóik alatt az ünnepség helyére s végül a mandarinok hordszékei is közeledtek. A két rakás mellett szalmát halmoztak fel, mely petróleummal volt átitatva. S miután a piramisokat ünnepies szertartás után meggyújtották, a láng magasra csapott fel az ég felé. Néhány pillanat múlva a romlás eszközei meg voltak semmisítve. Az ópiumbarlangokban gyűjtött sárgaréz-lámpákkal egy vagy több illuminációs bált fognak rendezni és azután a lámpákat a város nyilvános épületeiben fogják felakasztani.

Dohánytermesztés Olaszországban és Belgiumban. Ugy Olaszországban mint Belgiumban a dohánytermesztés tekintetében bizonyos izgalom uralkodik. Ami *Olaszországot* közelebről illeti, ott a dohánytermelés mindinkább nagyobb arányokat ölt, különösen Latimuban. Nevezetesen a Frosinoneban tett kísérletek kitűnő eredményre vezettek, de a római tartomány egyéb részeiből is ilyen kiváló eredményeket jelentenek, hogy Velletriben most külön ügynökséget rendeztek be. Az olasz dohánytermelés központi vezetőségéhez, a „Direione generale delle private“-hez pedig még folytonosan új bejelentések érkeznek. — *Belgiumban* a jó árak érdekében valami nagyot terveznek. Hire jár ugyanis, hogy tárgyalások vannak folyamatban, hogy az ország egész dohánytermelését egy nagy tőkével rendelkező szövetkezet formájában egységesítsék. A belga dohánytermelés nemcsak szervezendő, de lehetőleg kiterjesztendő lenne és a létesítendő szövetkezet központi vezetőségének feladata lenne a dohánytermelőket a mag kiválasztásában valamint a művelésben hathatósan támogatni és jövedelmező eladásról gondoskodni. Hogy a szükséges tőkét hamarosan összehozzák, az a lelkesedésből ítélve alig kétséges.

Madarassy Gábor miniszteri tanácsost a kereskedelmi miniszter azokra a tárgyalásokra, melyek a londoni kiállítást előkészítik; mint a miniszterium képviselőjét delegálta. A dohányjüvedék tekintetében már kezdettől fogva nagy reményeket tápláltak, hogy mint állami ipar kitűnő eredményeket fog felmutatni. Noha a kiállítás még csak egy jó idő múlva fog létesülni, már most szükségesnek tartjuk rámutatni arra, hogy

a m. kir. dohányjüvedék ne elégedjék meg grafikus rajzok kiállításával, hanem mutasson be kész dohánytermékeket. Az eddigi kiállítások mind ebben a hibában szenvedtek. Miután minden kiállító a dicsőségen kívül praktikus nyereségre is szeretne szert tenni, ami nagyon helyes, már mostan kellene ennek lehetővé tételéről gondoskodni és azt előkészíteni.

Túl a célon. A világ összes pénzügyőrei ugylátszik mindenütt szaglászának megadózzható dolgok után, talán, hogy a kincstárnak nagy szolgálatokat tegyenek, de talán, hogy ebben a „szaglászás“-ban rejelő szenvedélyüket kielégítsék. Így egy Berlin környékén levő német városkának pénzügyi hivatalnokai a következő dolgot vitték véghez. Egy kereskedőtől, aki kirakatában cigarettából egy templomocskát épített, az építőanyagot elkobozták, mert a cigaretták után nem fizette meg az előírt adóösszeget, amelyet mint a templomocskára építőjének meg kellett volna fizetnie mielőtt az építéshez fogott. Ez bennünket egy analog esetre emlékeztet. Évekkel ezelőtt a városi kertész egy nagy virágágyban az Erzsébet-sétátéren dohányt is ültetett el. Valószínűleg azért volt erre a növényre szüksége, hogy a virágágy rajzát tökéletesítse, Alig volt azonban a palánta elültetve, amidőn már, valószínűleg feljelentés folytán, kifogásolták és eltávolították. Mindenütt van tehát tulbuzgóság, mely nevetésre ingerel.

A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület 50 éves fennállásának évfordulóját mezőgazdasági termény-, állat-, gép- és ipari-kiállítás rendezésével fogja megünnepelni 1908. évi szeptember 6., 7. és 8-ik napjain Gyöngyösön. Nevezett kiállításon állami érmek, egyesületi érmek és pénzjutalmak fognak megítéltetni a kiválóbb tárgyak, illetve állatok, vagy termelők tulajdonosainak. A kiállításra vonatkozó bővebb értesítést egyelőre a Gazdasági Egyesület titkári hivatala nyújt.

A m. kir. szabad. osztályorszjáték igazgatósága f. évi január hó 23-án saját palotájában tartotta X-ik évi rendes közgyűlését és általános lelkesedéssel adta meg a közgyűlés az igazgatóságnak a felmentvényt.

Szerkesztői üzenetek.

A. B. C. Győr. Nagytrafikot akar nyitni. Mit ért ezalatt?
Sch. H. Nyitra. Tessék az ottani pénzügyőri biztoshoz fordulni. Ha nála nem ér célt, forduljon írásbeli feljelentésben a pénzügyigazgatóságához.

Zs. B. Homonán. Százalékról egyáltalán nincsen szó. Vannak engros és detailárak. A trafikos nagybani áron vesz és detailáron árusít. Az átlagos nyereség 9 százalékot tesz ki.

Sz. H.-né Budapest. A nagytrafikos háta mindig fedve van, t. i. azt mondja, hogy azt árusítja amit kap. Ennél fogva ön egyedül nem segíthet a dolgon Ilyen módon sohasem lehet majd ennek a visszaélésnek véget vetni. Ezt a trafikosok összességének kell követelnie. Elég eszköz áll rendelkezésre, amelyet ezen ügy rendezésére a miniszteriumnak ajánlani lehetne.

K. Z. Lehet, hogy később azt a rovatot is bevezetjük, de már most is annyi rovatunk van, hogy némelyikre helyszűke miatt csak minden második, harmadik számban kerülhet sor.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

ORGAN FÜR DAS GESAMMTE TABAKFABRIK U. VERSCHLEISSWESEN, WIE AUCH DER DAZU GEHÖRIGEN FÄCHER.

INHALT: Die Ziele des neuen Verbandes. — Die Verkaufsprovision der Grosstrafikanten. — Vermischte Nachrichten. — Briefkasten.

Die Ziele des neuen Verbandes.

Die Ziele, welche sich der neue, vom Minister des Innern sanktionirte Trafikanten-Verband setzt, um seinen Mitgliedern die Existenz zu erleichtern und zu ermöglichen, diese Ziele sind ja bekannt und es wäre daher nicht nothwendig, sie hier nochmals zu erwähnen. Da jedoch der neue Verband mit einem fertigen Programm vor die Oeffentlichkeit tritt, da er Punkt für Punkt, dieses sein Arbeitspensum, auch durchzuführen gesonnen ist, so mag hier, beim Beginne der Thätigkeit des Verbandes, dieses Arbeitsprogramm als feststehend Erwähnung finden.

1. Die Mitglieder des Verbandes wünschen, die Lostrennung der Kleintrafik von den Grosstrafiken in der Weise, dass der Grosstrafikant einzig und allein berechtigt sei, die Tabakfabrikate an die Kleintrafikanten zu verabfolgen.

2. In Provinzorten soll der Grosstrafikant den Grossverschleiss nicht in denselben Lokale führen dürfen, wo andere Waaren verkauft werden.

3. Die Grosstrafikanten in der Provinz sollen verpflichtet werden ein derart grosses Lager zu halten, dass sie jederzeit den Kleintrafikanten die Waaren ausfolgen können.

4. Es soll ein regelrechtes Statut ausgearbeitet werden, welches den Verkehr des Kleintrafikanten festsetzt. So zum Beispiel soll bestimmt werden, dass der Kleintrafikant so oft es nöthig ist Fassungen vornehmen kann, ferner, dass die Ausgabe der Cigarren, nach Farbe und Fabrikat gemischt erfolgen soll.

5. Die Engros-Preise bei Cigarren, Tabake und Cigaretten sollen abgeschafft das Material zum Detailpreise berechnet werden unter durchschnittlichen Abzug von 12 Prozent als Provision für den Kleinhandel.

6. Die Revision einer Trafik von Seite der Finanz-Wache soll nur dann erfolgen, wenn eine Anzeige vorliegt. Da es lediglich im Interesse des

Trafikanten liegt, ein möglichst komplettes Lager zu haben, besitzt auch die Revision keinerlei Werth, zumal die Anzahl der Trafiken eine sehr grosse ist.

7. Die sogenannte Pachtzahlung soll gänzlich aufhören, da diese Art der Besteuerung bloss auf einen alten Usus beruht und dormalen veraltet ist.

8. Die Ertheilung neuer Trafik-Lizenzen soll sistirt werden, bis die Hauptstadt sich entsprechend vergrössert hat.

9. Wenn eine Trafik verkauft wird, soll die Moralität des neuen Eigenthümers genau nachgewiesen und untersucht werden.

10. Errichtung einer Altersversorgungscassa aus staatlichen Mitteln, oder mit dessen Unterstützung.

Das ist das Arbeitsprogramm, welches der Verband sich behufs Durchführung zur Aufgabe stellt. Diese zehn Punkte müssen durchgeführt werden, soll der Trafikanten-Beruf als solcher ernstlich in Betracht kommen.

Wir sehen schon die Nörgler und sogenannten Sachverständigen, wie sie ungläubig den Kopf schütteln. Wie? Die Trafikanten, diese unbeholfenen Leute, sie wollen ein solches Programm durchführen! So sprechen die Grossthuer und all jene Leute die zu dem Verschleisswesen zufällig gekommen sind, weil sie anderswo Schiffbruch gelitten haben. So sprechen aber auch die Grosstrafikanten, die von den Kleintrafikanten die unsinnigste Meinung haben, denn in ihren Augen zählt ja der Kleintrafikant, der zu ihnen angewiesen ist, nichts. Nun aber ist es zweierlei zu Jemandem angewiesen sein, oder auf ihn angewiesen sein. Es ist leicht nachzuweisen, dass in der Hauptstadt der Kleintrafikant dringend nothwendig ist, während der Grosstrafikant leicht entbehrt werden kann.

Wir haben nur auf den Zeitpunkt gewartet, wo die Kleintrafikanten ihren eigenen Verband haben, daher als juristische Per-on im Stande

sein werden, sämtliche Faktoren der Oeffentlichkeit für sich in Anspruch zu nehmen, wenn es gilt, ihr Recht zu vertheidigen. Und das soll geschehen. Heute hat die Bevormundung aufgehört, die sich jeder gestattete, wenn es galt die Kleintrafikanten zu drillen. Heute kann es für den Trafikanten weder Gnade, noch Protektion, noch Wohlwollen von Seite derjenigen geben, die da vermeinen, sie wären vogelfrei. Heute kann nur das Gesetz und das Recht sprechen und wehe denjenigen die sich anmassen werden eine Herrschaft ausüben zu wollen, die niemals Berechtigung hatte.

Freilich der Verband kann nur mächtig und einflussreich werden, durch die Zahl seiner Mitglieder. Daher liegt es in der Hand jedes einzelnen Trafikanten das Arbeitsprogramm je rascher durchzuführen. Wir glauben kaum, dass die Einsicht und die Erkenntnis des eigenen Vortheiles nicht Jedem bestimmen wird mit Enthusiasmus sich dem Verbands anzuschliessen. Es wäre ja rein zum Verzweifeln, wenn nicht jeder durchdrungen wäre von dem Ernst der Sache und alles aufopfern würde um derselben zum Siege zu verhelfen. Wollen die Trafikanten eine entsprechende Existenz für ihre Mühe und Arbeit, wollen sie frei sein und nicht geknechtet, wollen sie, wie jede andere Berufsklasse Entlohnung für ihre Arbeit haben und keinen Bettelohn, dann werden sie auch wissen was sie zu thun haben. Die Gelegenheit ist da, wer sie nicht ergreift, verdient sein Schicksal.

Die Verkaufsprovision der Grosstrafikanten

Da erhält Jemand durch die Gnade des Ministers und in Folge seiner verwandtschaftlichen Beziehungen mit irgend einer Persönlichkeit deren Protektion was nützt, die Lizenz einer Grosstrafik. Von den vielen Bewerbern, die ja auch jeder ihren Protektor haben, kann natürlich nur einer das zweifelhafte Glück geniessen, mit der Führung der Grosstrafik betraut zu werden. Nun ist der glücklich gewordene ein Grosstrafikant. Jetzt erst beginnt er zu rechnen. Er nimmt den Bleistift zur Hand und schreibt: Meine Verkaufsprovision macht jährlich 18.000 Kronen aus, mein — — ja was ist denn das, meine Spesenlast beträgt ja jährlich 28.000 Kronen, wo zum Teufel soll ich mir den Rest holen? Doch halt! Es ist ja auch ein Kleinverschleiss da. Dieser Kleinverschleiss muss mir zumindest 30.000 Kronen abwerfen, da ich ja in denselben auch viele Nebenartikel führe. Jetzt gehe die Rechnung wirklich

zusammen, wenn nicht der kleine Irrthum wäre, dass man sich in dieser Post geirrt hat. Der Kleinverschleiss muss aber den Nutzen bringen, sagt sich der neue Grosstrafikant. Er hat ja einmal gehört, dass der Grosstrafikant allmächtig ist, dass er gute und schlechte, schöne und hässliche Cigarren gibt und dass er als Grosstrafikant natürlich für sich das beste behalten und das schlechte den zu ihm zugewiesenen Kleintrafikanten geben kann. Er irrt sich zwar, denn auch diese unlautere Manipulation ist nicht geeignet sein Loos wesentlich zu verbessern, denn ihm fehlt der eigentliche Nutzen, den Nutzen an jenen Geschäft worin er ein grosses Kapital investirt hat und welches im Jahre Millionen Kronen Konsum macht.

Und dieses Geschäft trägt gar nichts.

Und die Millionen sollen keinen Heller Nutzen bringen?

Und das kleine Geschäftchen die Kleintrafik, sie muss den Nutzen bringen. Die hunderte armen Leute müssen es büssen, weil der Grosstrafikant, der nicht zu rechnen versteht, es so haben will, oder weil er jetzt keinen andern Ausweg findet.

Warum Ihr Herren Grosstrafikanten verlangt Ihr Euren Nutzen nicht von denjenigen, die Euch die Lizenz zum Verkaufe der Tabakfabrikate gegeben? Die Tabak-Regie ist ja reich und es kommt dem Tabak-Monopol wahrlich nicht darauf an, ob man Euch 500 Grosstrafikanten des Landes um $1\frac{1}{2}$ —2 Millionen höher honorirt als es gegenwärtig geschieht. Denn nebenbei gesagt, würden verschiedene Umstände diese Summe, welche das Aerar bezahlt noch weit geringer machen.

Seit 57 Jahren besteht in Ungarn das Tabak-Monopol und auch die Institution der Grosstrafikanten. Doch bis vor einem viertel Jahrhundert hat es kaum einen Grosstrafikanten im Lande gegeben, der nicht von seiner Verkaufsprovision im Grossen gelebt hätte. Erst den letzten 25 Jahren war es vorbehalten eine Aenderung in der Sachlage zu bringen. Bei jeder Ausschreibung auf die Stelle einer freigewordenen Grosstrafik langten Offerte von „Unternehmern“ ein, welche die Provision herabdrückten, indem sie dabei ganz andere Waaren mit in Kombination zogen, die den Nutzen bringen sollten. Dadurch wurde die Grosstrafik ganz etwas Anderes als sie ursprünglich war. Die heutigen Eigentümer der Grosstrafiken nennen das ein kaufmännisches Handeln, wenn sie der zu ihnen zugewiesenen Kleintrafikanten, das Kistchen lichte Trabuko-Cigarren vorhalten und es in ihren eigenen Detailgeschäft verkaufen. Sie vermeinen Kaufleute zu sein, wenn sie alle erdenklichen Galanteriewaaren in ihren Lokalen verkaufen, oder die Kleintrafikanten die bei ihnen angewiesen sind zwingen, ihnen diese Waaren abzukaufen. Derlei hat es in früherer Zeit niemals gegeben. Der Grosstrafikant war stets bemüht, die Aufbesserung seiner Verschleissprovision zu erlangen, was auch häufig geschah. Sämtliche Grosstrafiken der Hauptstadt zusammen, erzielten in ihren Kleinverschleissen kein solch hohen Umsatz, wie es dormalen eine einzige Gross-

trafik erzielt. Man war viel zu gewissenhaft und zu stolz dazu, mit den armen Kleintrafikanten konkurrieren zu wollen. Und was das Ministerium anbelangt, so hätte dieses nie und nimmer zugegeben, dass die Grosstrafikanten etwas anderes seien, als die Vermittler, deren Aufgabe es war, die Waaren aus dem Tabak-Magazin zu holen um sie an die Kleinverschleisser auszufolgen.

Die Grosstrafikanten haben ihren Verband. Nach unseren Intentionen, die wir diesen Verband begründeten, sollte derselbe seine erste und wichtigste Arbeit darein setzen, die Verkaufsprovision der Grosstrafikanten zu erhöhen. Merkwürdigerweise macht der Verband keine Miene diesen Gegenstand gar anzuregen. Wir begreifen das. Nachdem die an der Spitze des Verbandes stehenden Grosstrafikanten mit ihrem Auskommen ganz zufrieden sind, da sie die besten Kleintrafiken besitzen, so wollen sie an den jetzigen Zustand nicht rütteln. Im Grossen und Ganzen aber sind die Verhältnisse der Grosstrafikanten im Hinblick auf diese Zustände sehr schlimme. Wie überall erzielen auch hier die Grossen einen Gewinn und die Kleinen bleiben im Nachtheil.

Es ist entschieden eine Besserung der Provisions-Verhältnisse zu erwarten, wenn die Grosstrafikanten in corpore darum ansuchen. Man weiss es kompetenten Ortes recht gut, dass die Grosstrafikanten mit den geringen Provisionen ihr Auskommen unmöglich finden können und man war auch niemals so engherzig das nicht einzusehen, wenn die Verhältnisse offenkundig dafür sprachen. Allerdings kann sich das Ministerium nicht darauf einlassen, Jemandem der zu einem geringen Prozentsatz das Geschäft übernommen, schon nach kurzer Zeit die Provision zu erhöhen. Wir selber würden das missbilligen, da derlei zu unliebsamen Konsequenzen führen könnte. Aber die Gesammtheit der Grosstrafikanten hat dafür zu sorgen, dass die Sachlage eine Aenderung erfährt. Denn am Ende fällt mit dieser Sache ein Hauptinteresse der Kleinverschleisser zusammen und da diese in ihrem Fortkommen gehindert werden, muss endlich etwas geschehen, was eine Besserung ermöglicht. Es ist Sache der Grosstrafikanten schleunigst ans Werk zu gehen, um Wandel zu schaffen.

Vermischte Nachrichten.

Egyptische Cigaretten. In Deutschland wirft man allenthalben die Frage auf, was eigentlich die Bezeichnung egyptische Cigaretten bedeutet. Mit einer Genauigkeit, die einer besseren Sache würdig wäre, pertractirt man die Frage, die behördlicherseits ebenfalls einer Lösung bedarf. Man sollte doch billig annehmen, dass Cigaretten die in Egypten erzeugt wurden, als egyptische Cigaretten gelten können. Doch dem ist nicht so. Gerade die Cigaretten die man in Egypten erzeugt, sind keine egyptischen, nachdem weder der Tabak, noch das Papier egyptischer Provenienz sind. Und dass die Form der Cigarette, oder der Ge-

schmack, die Bezeichnung rechtfertigt, ist ebenfalls ein Absurdum. Unseres Erachtens nach kann es für behördliche Zwecke nur die Bezeichnung, je nach der Herkunft der Waare geben. Wurden die Cigaretten in Kairo erzeugt so sind sie ägyptische, wenn sie in Dresden fabricirt wurden, deutsche Cigaretten. Das Aussehen, die Qualität, der Geschmack, das Alles hat mit der Provenienz nichts zu thun, wenn man nicht absichtlich um den Werth der Cigarette zu erhöhen, ihr eine willkürliche Bezeichnung fälschlich beilegt.

Schlechte Cigarren. Wir erhalten folgendes Schreiben einer Trafikantin: „Geehrte Redaktion! Mit Interesse habe ich in Ihrem jüngsten Blatte gelesen, auf welche Art wir hauptstädtische Trafikanten zu den schlechten Cigarren kommen. Auch ich erhielt knapp vor den Weihnachten 1000 Stück Britanika, die nicht nur so fest gewickelt sind als wären sie aus Stein, sondern die auch ungleich in der Form und Farbe, ausserdem gesprungene Deckblätter hatten. Wie soll man so etwas absetzen können! Die Cigarren sind bereits drei Jahre alt und stammen aus der Fiumaner Fabrik. Ich bin neugierig ob in den Kleinverschleissen der Grosstrafik diese Cigarren zu haben sind. Des Ferneren wird über die Regalitas vielfach geklagt. Eine Cigarre zu 18 Heller sollte doch schon etwas Besseres sein, so meinen die Herren. Wäre es nicht möglich, dass für die Hauptstadt bessere Cigarren gemacht werden?“ (Nein, das ist nicht möglich und wäre übrigens auch gar nicht in Ordnung. Die Redaktion.)

Ministerialrath Gabriel Madarassy, wurde vom Handelsminister als Deligirter zu den Verhandlungen, welche die Ausstellung in London vorbereitet, entsendet. In die Tabak-Regie hat man von jeher grosse Hoffnungen gehegt, dass sie als staatliche Industrie Vorzügliches leiste. Obgleich die Ausstellung noch lange in Sicht ist, möchten wir gleichwohl schon heute darauf hinweisen, dass die k. u. Tabak-Regie sich nicht damit begnügen möge grafische Zeichnungen auszustellen, sondern fertige Tabakprodukte zur Ansicht bringe. Die bisherigen Ausstellungen litten stets an diesem Fehler. Da jeder Aussteller auch nebst der Ehre einen praktischen Nutzen erzielen möchte, was sehr richtig ist, sollte man schon heute an die Ermöglichung eines solchen denken und vorbereiten.

Uebers Ziel geschossen. Die Finanzbeamten aller Länder scheinen überall Steuerbares zu wittern, vielleicht um den Fiskus tüchtige Dienste zu leisten, vielleicht aber um die eigene Leidenschaft die in dieser „Schnüfflerei“ liegt, zu befriedigen. So haben es Finanzbeamte in einem deutschen Städtchen nächst Berlin zu Stande gebracht, dass einem Kaufmanne, der in seiner Auslage ein Kirchlein aus Cigaretten herstellte, das Bauwerk confiscirt wurde, weil die Cigaretten nicht den vorschriftsmässigen Steuerbetrag für die Cigaretten errichteten, was deren Eigenthümer, der Erbauer des Kirchleins nämlich hätte bewerkstelligen müssen, bevor der Bau begonnen hatte. Uns erinnert dies Stückchen, an einen analogen Fall. Vor Jahren hatte der städtische

Gärtner zu einem grossen Blumenbeete in der Promenade auf dem Elisabethplatze, auch Tabak angepflanzt. Wahrscheinlich bedurfte er diese Pflanze, um die Zeichnung des Blumenbeetes zu vervollständigen. Kaum war der Tabak jedoch gepflanzt, als auch schon, wahrscheinlich in Folge einer Anzeige, die Anpflanzung beanstandet und entfernt wurde. Es gibt also überall einen Uebereifer der zum Lachen reizt.

Das Rauchen in der Mandschurei. Ein Pariser Zeitungskorrespondent, der die Gewohnheiten der Raucher in der Mandschurei beobachtet hat, sagt, dass die Russen, welche er dort sah, mit allem, was sie zum Rauchen erhalten konnten, ausserordentlich zufrieden und glücklich schienen, während die Franzosen, welche fast alle grosse Raucher waren, sich absolut unglücklich fühlten. Die russische Regierung, welche den Tabak monopolisiert, verkauft Cigaretten nur an Angehörige ihres Volkes, denn das russische Volk bedarf thatsächlich nichts anderes. Die paar Cigarren, welche man in der Mandschurei zu sehen bekommt, sind von geringer Qualität und von schauderhafter Form. Die Franzosen, denen der Korrespondent dort begegnete und die sich nach Tabak für ihre Pfeifen oder nach Cigarren umsahen, boten geradezu einen bedauernswerthen Anblick. Der Korrespondent eines grossen illustrierten Journals in Paris konstatierte, dass er fast in jeder Stadt der Mandschurei, welche einen Laden oder etwas was dafür gelten konnte, war und dass er nirgends eine gute Cigarre gefunden. Ein Theil der Eingeborenen aber raucht lange dünne Pfeifen mit engem Rohr. Die Cigarette und nur die Cigarette steht in der Mandschurei in Gunst. Nie trifft man dort einen Russen, der nicht ein Metalletui gefüllt mit

Cigaretten, oft von vorzüglicher Qualität, bei sich führt. Diese Etuis sind oft kunstvoll verziert oder aus Filigranarbeit, geschmückt mit dem Namen des Eigenthümers und sehr häufig mit denen seiner Angehörigen. Dies ist eine eigenartige Sitte. Es ist nichts Ungewöhnliches, dass Dutzende von Namen in ein Cigarettenetui eingraviert sind. Billige Sorten Cigaretten werden auf der Strasse von Chinesen feilgeboten, welche schwere Ladungen davon auf dem Rücken tragen. Diese Cigaretten werden in kleine Kartons, geschmückt mit dem Bilde eines Mohrenkopfes, verkauft. Die Chinesen nennen sie „Papyrossa“. Papyrossa ist gleichbedeutend mit dem griechischen Worte „papyrus“ und die Bezeichnung passt vorzüglich auf die mandschurische Cigarette, denn auch sie ist, oft bis zu zwei Dritteln ihrer Bestandtheile, Papier, das übrige ist — vielleicht — Tabak, aber die Russen rauchen alles mit grossem Behagen.

Briefkasten der Redaktion.

A. B. 1. Győr. Eine Grosstrafik wollen Sie errichten. Was verstehen Sie darunter?

H. Sch. Nyitra. Wenden Sie sich an den dortigen Finanzwach-Comissär. Wenn Sie Ihr Recht nicht finden, dann leiten Sie die Angelegenheit an die Finanz-Direktion mittelst einer schriftlichen Anzeige.

B. Zs. in Homona. Von Prozenten ist überhaupt keine Rede. Es gibt Engros- und Detailpreise. Der Trafikant kauft zum Engros- und verkauft zum Detailpreise. Der Durchschnittsnutzen beträgt 9 Prozent.

Frau H. Sz. Budapest. Der Grosstrafikant hat seinen Rücken immer gedeckt, indem er sagt er verkaufe das was er bekommt. Demnach können Sie als Einzelne auch nichts ausrichten. Auf diese Weise wird der Unfug niemals geändert werden. Das muss die Gesamtheit der Trafikanten veranlassen. Es gibt genügend viel Mittel, welche dem Ministerium vorgeschlagen werden können, um dieser Angelegenheit vorzubeugen.

„BOURBON“

szivarkahüvelyek, az egyedüli hüvelyek, amely dohánynagyárusok és különlegeségi raktárak részére ajánlható. A hüvelyüzletekben divatos verseny sajnos következménye, hogy a dohánynagyárusok és a különlegességi raktáraktulajdonosai már nem foglalkozhatnak haszonnal a hüvelyek elárulásával. Ezen visszás állapotra segitendő ily feltételek mellett, hozza forgalomba az **Elster és Topf** cég a „Bourbon“ szivarkahüvelyeket, amelyek az ideális versenyt kizárják. A „Bourbon“ hüvelyeket kitünő sikerrel vezette be már is több dohánynagyárusító, u. m. **Hirsch Jakab** budapesti továbbá az aradi, miskolci, brassói, segesvári, kassai, kolozsvári, szabadkai, prágai, brünni, olmüci, linci, innsbrucki stb. különlegességi árudák. **Elster és Topf** lemergi cég kívánatra szívesen szolgál mintákkal és úrlapokkal, melyekből a dohánynagy- és különlegességi árudák részére biztosított előnyök megtudhatók.

Mindenütt kapható!!

Legjobb a

Kardos

≡ svéd gyújtó. ≡

≡

Legjobb a

Germán

és

Krokodil

rózsaszalon-gyújtó.

Mindenütt kapható!!